

PERŽVALGA

Lietuvių Mokytojų Sąjunga, kaip rašo „Vilniaus Žiniose“ p. J. Slavas, jau negyvenusi paseno, nes lietuviai mokytėjai sąjungoje „nenoriai dalyvauja: jokių žinių reikalingų savo biurui nesuteikia, nutarimų visuotinių susivažiavimų nepildo ir nuo įmokėsių beveik visi atsisakė“. Todėl gimė pas pažangesnius mokytėjus mintis, kad LMS. reikia reorganizuoti. Pirmiausia pataria permąstyti šiek tiek sąjungos vardą: nuo „lietuvių“ ant „Lietuvos M. S.“ Toliaus, palikti sąjungą grynai profesionališka, t. y. kad priklausantieji mokytėjai rūpintųsi tik tai lietuvių mokslo platinimu ir savo luomo palaikymu, bet atmetę į šalį politiškus reikalavimus, beje—galėtų prigužėti į bilekokią kas nori politiška partija.

— Vilniaus policija konfiskavo paskutinį numerį juodašimčių laikraščio „Morskaja Volna“ (marių banga) už kenksmingą įžanginį straipsnį ir patraukė teisman redaktorių. — Matyt, kad juodašimčiai besinerdami iš kailio už valdžią, patys pradėjo gadinti jos plianus. Tame pačiame numeryje buvo į visuomenę atsišaukimas, kad sušelpėtų laikraštį pinigais, nes baigia sektis išleidėjų šaltiniai. — Iš kitos pusės vėl matosi, kaip Vilniaus stačiatikių dvasiškija rupinasi juodašimčių eilias sustiprinti: „Lit. Kurj.“ praneša apie pašventinimus cerkvėse naujų vėliavų ir įkrikštijimus „tikrųjų“ rusų sąjungai arba tnamų.

— Siomis dienomis Vilniuje buvo pasmerkta šie politiški prasikaltėliai: 1) B. Tontak, redaktorius žargoninio žydų laik. „Das Wort“ (zodis), simpatizuojančio soc. sionistams — metams į tvirtumą už straiptinį apie rusų soc. demokratų

susivažiavimą. 2) ir 3) stud. S. Urbanavyčius, garboringas J. Švarc — 3 metams kalėjimui. 4. A. Zienka yčius — 2 metams tvirtumui. 5 ir 6 Gembickis ir Jašuc — 3 metams tvirtumui. Visi šie, be pirmojo — už suorganizavimą eksproprijatorių kuopos „Huragan“.

— „Liet. Kurj.“ paduoda statistiką, kiek per praėjusį metlaikį iškeliavo iš Rusijos žmonių. Nuo birželio 1, 1906, iki birželio 1, 1907 iškeliavo iš Rusijos užsienin 215.665 ypatos, tame skaitlinyje: 125.234 žydų, 46.204 lenkų, 13 696 lietuvių, 13 401 f nų ir 10.279 vokičių. Rusų 5.282.

— „Vilniaus Žinių“ redyimas pareina į rankas p. Jono Vileišio, ir nuog to numerio tuojaus pastebėt žymi permaina pakraipos į geresnį toną. Naujas redaktorius praneša, jog jis redys „V. Ž.“ sulys Lietuvos žmonių šiandieninių reikalų, — ant bepartyviškai—demokratiškų pamatų ir jo žingsnių išleistojas p. P. Vileišis, redaktoriaus brolis, nevaržysias.

— „Žarija“ duoda žinot savo skaitytojams, kad permains savo redakcijos adresą. Dabar bus toksai: Vilnius, Zamkovo pereulok (Pilės skersg.) No. 10, but. 4. „Žarijos“ redakcijai.

— Mums prašo Revoliucijos Remimo Komitetas pranešti visuomenei, kad spalinio 21 dieną tapę išsiųta Europon revoliucijinių aukų 900 dol. Apie tą buvęs parašytas „Kovon“ tam tikras straipsnelis bet to laikraščio redakcija komiteto izdininkui pranešė, jog straipsnį pametus. Todėl nors šiuomi visuomenei pranešama. Laimė, kad tos aukos suspėta buvo išsiųsti, nes šia medelia beveik visi Brooklyno bankai užsidarė — užgime baisi panika. Gal būtų pinigai ir nedidėgę, bet prisieje būtų ilgai

laukt su atgavimu.

— „Žvaigždėje kun. Kuras apskribia lietuvių katalikų susivažiavimą, kurį išdėdžiai apkrikštija „2-uoju Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresu“. Susivažiavimas atsibuse šįmet lapkričio 28 d., Scrantone, Pa.

— „Amerikos Lietuvių Susivienijimas“, kaip syki minėjom, jau įsteigia savo organą — savaitinį laikraštį „Tėvynė“. Išeis nuo Naujų Metų Bostone, Mass., po redakcija referendumu išrinkto redaktoriaus V. Jokubyno, dabartinio ALS. prezidento.

— „Lietuva“ praneša, jog Chagos „Ašros“ Dr. tekuopa rengia laikyti šią žiemą prelekcijas. Iki Naujų Metų jau sutaisyta programą šioms dienoms: spalinio 27, lapkričio 10 ir 24, gruodžio 15 ir 29. Atsibus pirmosios prelekcijos svetainėje „University of Chicago Settlement“, 4630 Gross Ave.

— Kitoje vietoje, žinučių skyriuje ras skaitytojai pranešimą iš New Haven, Conn. apie atidarymą lietuviškos vakarinės mokyklos. Reikia apsidžiaugt tokiais apsišėskimais ir visur tarp lietuvių pavaryt agitaciją prie panašių mokyklų įkurimo. Yra kitur lietuvių daug apščiau, bet apie savitarpinį apšvietimą nebandoma rūpintis. Nuolatotaimanuojuame, kad lietuviai nesusipratę. Bet kaip jie susipras, kad nieko neskaityt, arba kad ir skaito, visai kitaip supranta, negu yra parašyta? Nes ant kitokių kelių suaugusiems apšviesti, reikėtų dabandyt vakarines mokyklas. Įkuriant prie to dar gerus knygynėlius, daug galima būtų padaryt mums brolių lietuvių suartinimui ir jų proto palavinimui.

— M. Petranckas, mūsų muzikas ir dainorius, dabar

apsistojo Chicagoje ir duos pirmąjį ten koncertą lapkričio 17 d. ant Music Hall, 201 Michigan Ave.

— „Lietuvoje“ prasidėjo e t D ro J Šlupo raštų rankius, už ardytas: „Koks pr valo būti vaikų auginimas ir š. uklejimas?“

— Nors Am. Liet. Susiv. ir nubalsavo organą Bostone įkurti, vienok matyt yra kur ten tarp šios organizacijos komisijų ir komitetų neuzigaminėdinimai balsavimų išiga. Todėl „Darb. Viltų“ rašo vienas referendumo komiteto sąnarys — F. Bagė us, nuo Allegheny ALS kuopos patarimą — d. lei išvengimo protestų ir lenktynių Bostono „Keleiviu“ — įrengt leidimo vietą Pittsburgė arba Baltimorėje. Tuomtarpu ten pat („Darb. V.“) vėl rašo J. P. Rautinaitis, kad jis gerai patyręs, jog „Keleivio“ leidėjas p. Žvingila pasiruošęs esąs Susivienijimui pėrleisti vią savo redakciją su vieta ir mšnomis.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Rinkimai. Vilniaus gubernatorius rinkimus čiaip paskirstė:

1) Rugsėjo 28 d. valsčiaus igaliotinių susivažiavimas pavietuose išrinkimui rinkėjų gubernija.

2) rugsėjo 23 d. darbininkų igaliotinių susivažiavimas pavietuose išrinkimui rinkėjų gubernija.

3) rugsėjo 24 d. rinkimas žemvaldžių rinkėjų pavietuose.

4) rugsėjo 20 d. rusų rinkėjų riakimas ir 5) rugsėjo 21 d. rusų miestelenų rinkėjų rinkimai.

Kadaugi Vilniaus pavieto miestelenams ministeris rinkimus paliepe daryti pagal tau.

tas — skyrium žydams ir skyrium krikščionims (be rusų) — tai Vilniaus gubernatorius miestelėnų rinkimus šiaip paskirstė:

1) rugsėjo 22 ir 26 d. žydų rinkėjų rinkimai, ir

2) rugsėjo 24 ir 28 d. krikščionių išskyrus rusus, rinkėjų rinkimas. Pirmosios kurijos (turtingesnieji) miestelėnai žydai ir krikščionys renka po du rinkėju, antrosios gi — po vieną Vilniaus miesto rinkėjų rinkimai paskirti rugsėjo 24 ir 25 d.

— Vilniaus lenkai tautininkai (atžagareiviai) į Dumos atstovus ragina rinkti kunigą Mačiejevičių, lenkai pirmiečiai gi ragina rinkti advokatą Vrublevskį žmonių šalininką (demokratą).

— Lenkų kalboje žmonių laikraščio „Echo“ (*Aidas*) redaktorius Stoikovas Vilniaus teismo rumo pasmerkta trims mėnesiams kalėjimo. Stoikovas buvo pasislėpęs nuo valdžios, bet dabar pats valdžiai pasidavė.

— Rugsėjo 1 d. vienoje Vilniaus gatvėje buvo muštynės chuliganų su darbininkais. Vienas darbininkas peiliu sužeistas. Chuliganai pabėgo.

— Rugsėjo 3 d. 8 chuliganai (juodašimčiai), įėję į vieną valgyklą, užmušė ten darbininką-kaminkrėtį Kacą (žydą). Vienas juodašimtis-uzmušėjas sujimtas. Kacas veikliai darbavosi tarpe Vilniaus darbininkų ir rupinosi jų apšvietimu ir gyvenimo pagerinimu. Lydėti užmuštąjį Kacą buvo susirinkę visi Vilniaus darbininkai.

— Rugsėjo 6 d. Vilniaus karo teismas teisė anarchistus Tėseną ir Mulovą, kaltinamusius ginkluotame policijos pasipriešinime. Juos pasmerkė pakarti.

— Rugpjūčio 31 d. Vilniaus karo teismas nuteisė Šeučinskį pakarti už ginkluotą apiplėšimą

ma Vilnuose (Kauno gub.) žydų šeimynos. Kitą gi plėšiką Kontnerį už tą patį dalyką teismas pasmerkė į katorgą iki gyvos galvos.

— Rugsėjo 2 diena buvo pirmasis įsteigiamasis „Lietuvių dailės draugijos“ susirinkimas. Per susirinkimą tapo perskaityta apyskaita pirmosios dailės parodos Vilniuje ir išrinkta draugijos valdyba iš penkių ypatų.

Vilnius. Šiose dieuose pasirodė pranešimas išleistojo naujo laikraščio „Viltis“, kuris pradėsias eiti nuo pirmos dienos spalio mėn. 3 kartus per savaitę. Kaina (Rusijoje) metams 5 rub., pusmečiui 2 r. 75 k., trims mėn. 1 r. 40 k., vienam mėn. 50 k. Adresas: Vilnius, Didėji (Bolšaja) g. 23 redakcija „Viltis“.

Iš pranešimo matyt, kad tai yra laikraštis draugijos, prie kurios priguli 179 dalininkai, įmokejusiai, arba pažadėjusiai įmokėti po 100 r. Tarpe dalininkų esą apie 150 kunigų. Iš to galima spėti, kad ir pats laikraštis bus vedamas kunigų dvasioje, taigi bus artimas „Saltiniui“ ir „Nedėdienio Skaitymui“.

Kauno pavieta miestelėnų rinkimai tapo paskirti irgi pagal tautas — žydai skyrium, renka tris rinkėjus, krikščionys gi du rinkėju. Kauno gub. miestelėnų rinkimai bus šiose dienose:

1) rugsėjo 20 ir 24 d. miestelėnų rinkėjų rinkimas (išimant Kauno pav.),

2) rugsėjo 20 ir 24 d. žydų miestelėnų rinkėjų rinkimas Kauno pav. ir

8) rugsėjo 22 ir 24 d. Kauno pav. krikščionių miestelėnų rinkėjų rinkimai. Kiti rinkimai palikti taip, kaip tas paarsinta „L. U.“ No. 36.

Glizai (Vilk. pav.). Rinkimai į Dumą. Rugsėjo 14 d. Glizuose buvo rinkimai įgalio-

tinių nuo mažazemių pavieto susivaziavimam. Nors dabar pas sodiečius labai karšti dariai, bet rinkėjai-mažazemiai susirinko kuo ne visi, buvo net ir tokių, kurie rinkimuose neturi tiesos dalyvauti. Tapo išrinkti Juozas Bendoraitis ir Bielekus — abudu pirmiečiai. Žmonės, kaip visur, taip ir pas mus, į Dumą mažai tiki, bet sako: „kas bus, tai vis reikia rinkti, mažu ir ką gero tie atstovai gali padaryti“.

Mažazemių įgaliotinių susivaziavimas paskirtas rugsėjo 24 d. (seno kalendoriaus), kur bus išrinktas vienas atstovų rinkėjas.

Mūsų valsčiaus didžiausiems įgaliotinių į pavietus rinkimai paskirti rugsėjo 18 dieną.

Alata (Ukm. p.). Alatiškiai į trečią Valstybės Dumą savo kandidatais ištato Jurgį Vanagą ir Juozą Petrauką.

Skaudvilė (Ras. p.). Mūsų valsčius nemažas. Mokykla viena ir užlaikoma valstiečių lėšomis (pinigais) — mokytojai du ir abudu rusai. Parsigabenti lietuvius — mokytojus niekas iš valstiečių nesirupina, nes valstiečiai tamsūs ir laikraščius mažai kas teskaito. Taigi ir rinkimai į Dumą mažai kam iš valstiečių rupi. Tik tai dvarininkai nemiega. Jie, šių metų pradžioje, pradėjo traukti valstiečius avo pusėn, įkurdami ukio ratelius. Tokie ukio rateliai tapo įkurti Skaudvilės apygardoje, Stulgiuose, Kraziuose, Kelmėje, Kaltinėnose. Norėjo įkurti ir Skaudvilėje, bet parapijonis nesutiko.

Stulgiuose ir vios tos apie linkės parapijose dvarininkai tarp valstiečių varo didžiausią agitaciją, kad tik valstiečius į savo pusę prisivilioti. Nedyvai, juk artinasi rinkimai trečiojon Dumon. Dvarininkų pusę palaiko kun. Skin. kaip

apie tai jau buvo „Liet. U. k.“ rašyta, irgi kiek galėdamas valstiečius į dvarininkų kilpas varo.

Na, kad varo, tai varo, vargu suvarys.

Panevėžio kalėjimas. Rugpjūčio 20 d. iš mūsų kalėjimo išvežė į Vilnių teisman politiškaį kalinį Aleksandrą Genį. Rodos, iš Panevėžio kalėjimo į Vilnių daugiau nieko negabens, nes už poros mėnesių į Panevėžį atvažiuoja iš Vilniaus teismo rumas (*sudebnaja palata*).

Dabar mūsų kalėjime yra šie politiški kaliniai.

1) Sipavičius, Ras. p. 2) B. Cirtautas, Ras. p. 3) A. Žonsonas, Šaulių p., 4) P. Surevičius iš Kauno, 5) Davidonis iš Biržų, 6) F. Moterus iš Linkuvos, 7) J. Palačka, Pan. p. 8) J. Inčiura nuo Skapiškio, 9) K. Matulis, 10) J. Sruoga ir 11) P. Žitkevičius nuo Vabalniko. 13) J. Stružas, 13) J. Gerulis, 14) P. Gerulis ir 15) J. Vasiliunas nuo Biržų, 16) A. Budrys, 17) J. Palauckis, Ras. p. 18) J. Stašius nuo Skapiškio, 19) J. Petlickis iš Panevėžio, 20) L. Jankaukas nuo Subačiaus, 21) J. Kitra nuo Kupreliškių, Pan. p. 22) J. Vaitiekunas nuo Skapišnio, 23) A. Gaidelionis 24) P. Krepaitis, 25) K. Karoblis ir 26) J. Žitkevičius — visi nuo Krinčino, 27) A. Bartaševičius iš Pasvalio, 18) K. Naruševičius iš Lenkuvos, 29) Vienožinskis Zar. p. 30) B. Nedvardas nuo Naujamiesčio, 31) P. Plepis, 32) V. Stankevičius ir 33) N. Rakauckas — visi nuo Papilio, 34) Norvaišas ir 35) V. Guizinskis — abudu nuo Naujamiesčio ir 36) J. Poznanskis iš Oginų Pan. p. Deviniolika tų kalinių gauna pašalpą nuo Raudonojo Kryžiaus.

Mēs manome įtaiyti kalėjime knygyną. Kalėjimo vyre-

snybė knygyno užlaikymmi kasmet žada duoti po 25 rublius.

Erzvilkas (Ras. p.). *Išdavimas.* Jau bus mėnuo, kaip Tauragės kalejime sėdi siuveljas A. Torvainis.

Įskundė jį vietinės bažnyčios tarnas zakristijonas S. B—zo ir kazinkoks zakristijono pasamdytas atejūnas Stanislovas Venclauskis, kuris prirodė žandarų rotmistrui, kad A. T. tikrai matęs šventoriuje proklamacijas mėtant.

Gelaziai (Pan. p.) *Mokesčius plėšia.* Rugpiučio 14 d. Mylinių sodžiun atsibeldė Stumbrišchio valsčiaus viršaitis, raštininkas, uriadnikas ir tris šautuvais ginkluoti sargybiniai plėšti mokesčių, kurie dar nuo pavasario buvo užsilię. Keli ukininkai nebijojo nė jų, nė jų šautuvų ir mokesčių nenorėjo mokėti. Taigi sargybiniai patys turėjo lėkti į lauką karvių parsivaryti, nors gerokai susipurvino, pakol jas suuostė. Žmonės pagailėjo, kad strazuikai nemušė gyvulių, tai bloškė jiems į rankas pinigų ir tie išsibaldė kituoms kaimuosna ir gerokai gyvulių išvarė Vabalninkan.

Gizai (Vil. p.) *Dvaras be žmonių.* Gizuose yra nemažas dvaras, kurį nuo trijų metų valdo ponis Agota Dambrauckienė. Lauko yra apie du tukstančiu margų. Bet Agota (kaip ją žmonės vadina) paleido visus dvarokus, kad buk jos neklauso, o samdininkų daugiau nesamdo, nes buk tie brangiai ma, o mažai dirbą. Tokiu budu į tris metus kuopuikiausias laukas, kur gražiausi kviečiai užderedavo, pavirto į dirvonus, nes visas laukas stovi nė neartas nė nesėtas. Dabar tuos laukus p. Dambrauckienė parduoda per Vaišavos Ukiškąjį banką ir apie du šimtu margų jau išpardavė. Žmonės pirktų tuos

laukus labai noriai ir daug pirkikų butų, kad ji tuos laukus teip brangiai nelaikytų, nes už geros žemės margą reikalauja po 120 rublių. Beto dar visas dvaras užstatytas banku (ipoteka) ir dar šiaip skolų turi, taigi žmonės bijo, kad paskui jiems nereikėtų tų skolų išmokėti, ypač, kad bankas reikalauja paliudijimo, kiek kas turi turto. Mat valstybės ukišką bankas parduoda ne daugiau 30 margų žemės, priskaitant ir tą, ant kurios perkantis žmogus gyvena.

Iš to atsitikimo su p. Agota reikėtų mūsų dvarininkams pasimokyti, kurie sako, kad jie daug žmonių (dvarokų) maitina.

Taigi žmonėms reikėtų susiprasti, kad ne juos dvarininkai, bet jie dvarininkus maitina, nes p. Agota, kaip tik žmonės paleido, tai ir negali be jų gyventi, o bet gi žmonės pas ją duonos prašyti neiina.

Naujadvario dvaras (Panev. p. Stumbr. v.). Priklauso ponui Vaiciackiui. Kumečiai dėjuoja, kad jiems esąs blogas padėjimas... vienybės tarp jų mažai tėra, jokių laikraščių nė knygų nė neskaito, nes visai tamsūs. Tik tai vienas Mock. iš tų penkiolikos kumečių laikraščius tekaito. Taigi kai kurie tamsuoliai tą žmogų ponui skundžia, buk jis „buntavojas“. Rugpiučio 1 d. kumečiai buvo sumanę streikuoti, kad duotų pilną grūdų miarą, bet streikas nelaimėtas. Kai kurie kumečiai, kaip va Pim., Laš. ir kiti tamsuoliai, norėdami daugiau ponui patikti, nėjo drauge su visais. Žinoma, kad butų vienybė ir susipratimas, tai butume laimėję, bet kiti ponui skundė, kad toks ir toks esąs „buntavojas“.

Lukšiai (Naum. p.). Ši met Lukšiuose taiso kleboniją, bet žodis „taiso“, tai tik ant popieriaus visokiose raštyne se, o žmonės sakos „stato“. Mat po senu stogu visą rentinį išveda naują, paaukština ir da naujai priduria trečią galą. Gražu bus parapijai turėti gražią ruimingą kleboniją. Bet dalykas ne tame, o štai kame. Daug reikia parvežti žyzdro, kalkių, cemento, medžių iš girios, plytų, smilčių. Pristatyt tas visas materijolas reik vieniams ukininkams be skirtumo, didesniems ir mažesniems, o dvarininkas grafas Potockis, kuriam parapijos rybose priguli daug gražios žemės, pievų ir girių, nuo tų pareigų yra liuosas. Tai mat kame dalykas!... Ta valstiečių skriauda, tai liekana nuo baudžiavos laikų, užsilikusi atminimui šimtų kitų skriaudų, kurias sodiečiams reikia nuo dvarų perkentėti. Ir šionai sodiečiai dvarą užvaduoja, kaip vergai užuiti, be murmėjimo, be dejavimo, su tikrai katalikišku nusizeminimu. Ukininkus jau antrą kartą ragino, tai iš sakyklos, tai atsiųzdami zakristijoną, ar špitolininką, o apie dvarą, tai niekam nė galvoj... nė tiek ne sireikalauja, kiek nuo plecininko. Bet kas čia kaltas? Nieks. Tokia „mada“ nuo senovės. Ir niekas tos mūsų mados skriaudos nedildo! Kam reiktų pratarti, tie nieko nesaiko. „Sunku, prastu but žmogumi!“ Bet ką čia mums nusiiminti. Patįs kalkime savo gerovę.

Pavidaujis (Erzvilko val. Ras. p.). Pas mus apšvietimas labai žemai stovį, laikraščių gali sakyti visai neskaito, sako, brangu metams tris rubliai mokėti, o knygų nė tiek neskaito. Verčiau, girdi, už tuos pinigus kelis kartus „pauliavot“, o iš skaitymo kas nau dos...

Girtuokliavimas pas mus baisiai prasiplatinęs. Yra net du slapti monopoliai, pas kalvij K. Pr - cą ir B. Nor - tą. Baltakės kvorta parduodama po 55 kap. Nuo tokių monopolijų daug nukenčia aplinkinės moteris. Vyrai, žinoma, labai daug reikalų išranda pas kalvij. Nuvejęs gi negali pradėti darbo, neišgeręs su kalviu puskvorčio, o pas mus reikia tik pradžios, paskui jau netruks puskvorčių.

Negana to, kad pinigus prageria, bet parėję namo kartais pačią apdaužo, kad nabagė net iš namo turi išeiti.

Aplinkinės moteris labai nuskriaustos, dėlto galvoja ir išgalvot negali, kaip tuos monopolius panaikinti, kad gautų ramiau pagyvent.

Krakės (Kauno p.). „Liet. Uko“ į Krakės pareina 6 egz., sulyginant, tai labai mažai, bet ką padaryti, kad mūsų žmonės dar skaityti nemoška. Kad mes turėtume pinigų, tai daugybę jų reiktų paskirti pirkimui elementorių, kuriuos reiktų išdalinti po visus kaimus, kad jį turėtų kiekvienoje gričioje.

Krakių parapija jau buvo paskendus lenkystės liunuose, ir tik dabar pradeda atbusti iš miego, bet amžių įtekmė negali išnykti per metus kitus, kad ir kažin kaip juos kaitintų Lietuvos saulė.

Sasnava (Marijamp. p.) *Zmogžudystė.* Rugsėjo 2 d. tapo peiliu subadytas Ochotnos kaimo J. Matulaitis. Mat jis į Sasnavą atėjo biskį įsigėres, ir vakare, begrištant jam namo, užpuolė jį du žmogžudžiai — ukininko sunūs V. K. ir siuveljas A. J.

Nebašnykas buvo pardavęs namus, pinigų gi atidavęs savo broliui ir ten pas jį gyveno. Išsikraustyti gi nuo brolio nenorėjo, nes šis jam negraži no pinigų. Turbut marčiai įki

rejo, ji gi, kaip žmonės kalba ir pasamdžiusi žmogžudžius. Žmogžudystei atsitikus, ant rytojaus tapo pajimtas V. K., pas kurį rado kruviną žiponą ir kruvinus batus. A. J. ir iki šiam laikui tebesislapsto.

Mosėdis (Vel. p.) *Apgavikas*. „L. U. k.“ No. 35 jau buvo rašyta, kaip įgarių kaimo A. Zubavičius apsivilkęs kunigo drapanomis vilioja nuo žmonių pinigus, sakydamas, buk jis einas į kunigus, nors po teisybei, tai jis ir ant lietuviškos maldaknygės negali gerai „suzleberioti.“ Ties ne delios atgal atvažiuo žmogus iš Kalinų parapijos (Telšų p.), jį ieškodamas to nesantį klieriką Zubavičių, katras iš jų kaimo išnešęs apie 500 rublių ir 20 kumpių.

Na ka? ar tas nevidonas nevertas, kad laikraštyje būtų aprašytas?...

„Liet. U. k.“

IŠ ŠKOTIJOS.

Newton Grange. Šitoje vietoje susitvėrė 7 kuopa L.S. DP. Pirmiausias teipgi buvo susitvėrusi iš 18 narių. Pribuvus pas mus su organizavimo tikslais K. Kundrotui, toloje vietoj pasidarė toks sumišimas, — tamsunai buvo užpuolę ant K. ir norėjo jį sumušti; vos šeimininkas išgelbėjo patardamas šiam išeiti. Tada lietuviški chuliganėliai užpuolė ant mūsų kuopos draugų. Sunku buvo žinot, ko jie norėjo.

Pas mus tuometarpu darbai eina gerai. Lietuvių yra į 50 šeimynų, viso gal apie 400 žmonių. Apšvietimas labai žemai pas mus stovi, laikraščių beveik niekas neskaito, o degtinė yra numylėta iki aukščiausio laipsnio. Kada reikia ūkininkščiui lietuviui numest kur kokį peną ant viešų reikalų, tai tuoj pradeda apdejuot: kaipgi dabar bus su degtine, jeigu aš pradėsiu mėtyt savo

pinigus ant tų „velnio knygu“... Užt i nēr ko ir stebėtis kad čionai mušytynės stovi ant dieninio rėdo.

A. B.

Lietuviai Kijeve.*

(Keleivio įspūdis.)

Atsitiko man aplankyti senobinį Kijevą, tą slavų lopšį, jų kunigaikščių garų sostapielį, turintį kuo šlovingiausią istorškąją praeitį, tampriai surištą ir su vardu Lietuvos. Jį degino totorių minios, jį teriojo lenkų karaliai, už jį varžėsi slavų valdonai, jį valdė Lietuvos galiūnas; bet uė gairai, nē kardo ašmenis jo nepanaukino ir lig šiol jis, gražus ir didis, krumais apaugęs, rumais ir cerkvėmis nušvitas, pečiais kalnus atrėmęs, o prie šono melsvą Dnieprį priglaudęs, jis, rodos užsnudo ir sapnuoja apie seniai pragyventus laikus.

Praslinko amžiai, ataugo naujos kartos, užsigyveno kiti žmonės, pastatė bokštus kitiems dievams.

Šit ant kalnų raudoni rumai stovi: tai šv. Vladimiro universitetas, apie šimtmetį atgal perkeltas iš Vilniaus už lenkų sukilimą. Nuėjau į jį, nes turėjau reikalą prie rektoriaus. Belaukdamas jo, emiau vaikščioti iš vieno kanceliarijos pasienio į kitą. Sienos apkabytos įvairiais apskelbimais, tarp kurių išvydau šit ką lietuviškai didžiomis raidėmis parašytą:

„Ratelis lietuvių studentų Un-to šv. Vladimiro, pradedant naujus metus, kviečia kuopon naujai įstojusius draugus, primindamas, jog vienybėje — spēka. Tie draugai, kurie norėtų gauti kokias-nors apie „Ratelį“ žinias, lai malonėja kreipties šiuomi antrašu:

*) „Vilm. Ž.“ No. 145.

Universitetskaja kruglaja 8, but. 9. Ratelio įsteigėjas Juoz. Gurauskis“. Apačioje padėta atmuša (pečiotis) prorokatoriaus.

Perskaitęs šitą atsišaukimą, aš nežinojau, kas mano širdį didžiau apėmė: džiaugsmas ar nusi-tebėjimas? Prisipažįstu, aš nē nemaniau Kijeve sutikti lietuvių, nes mūsų jaunuomenė, kiek man žinoma, šio miesto nelanko. Žinoma, atlikęs reikalą pas rektorių, tuojau nuėjau pas viršminetu adresu nurodytą studentą.

Duris atidarė aukštas barzdotas, kurį jau iš veido pažinau lietuviu esant: tos ziedrios akys, stambūs žandkauliai, šviesi plaukai ir nemaža nosis visados ir visur išskiria iš visų tautų lietuvi.

— Ko jums reikia? — rusiškai užklausė jis mane.

— Aš — lietuviškai atsakiau, Noriu matyti studentą Gurauskį ir pasikalbėti su juimi apie jo sutvertą ratelį.

— Aš esmu jis, — grynai žemaitiška tarme atsakė jis, staugai veide persimainęs.

Štai, ką jis man papasakojo apie tą ratelį ir abelnai apie Kijevo lietuvius.

— Kijeve lietuvių labai mažai, — pradėjo jis, — gal mažai sakyti, jog jų čionai ir visų nėra. Trejiems metams atgal atvažiuojęs Kijevan aš emiau jį ieškoti lietuvių, bet kiek nestengiaus, visi mano jį ieškojimai nieko džiaugsmingo neatnešė, jeigu neskaityti vieno pačtos valdininko ir dviejų aptiekorių. Antra pasakius juos sunku ir surasti: juk ne į laikraščius skelbsies jį ieškąs lietuvių. Viųpirtma aš peržvelgiau sąrašą mūsų studentų, bet ir čia sunku buvo išskirti, kurs iš jų lietuvis, o kurs lenkas, nes pavardės reto kurio tetari galunę „is“ — daugiau sulenkintos arba šiaip — jau iškraipytos ir galų gale nebepanašios nē į tvorą

nė į mieta. Paskui jį ieškojau adresu metraštyje (kalendorinje), bet ir čia tas pats. Vaikščiojau ir į bažnyčią, atmindamas, jog lietuvių, kaippo vieua iš dievobaimingiausių tautų, bažnyčią lanko tankiai, vienok nieko gero nelaimėjau: pažinau pabažnyčyje keletą kareivių, ypatų labai tamsių ir tiek. Ir tik pernai rudenį iškabinau Universitete nuo savo vardo atsišaukimą ir per tai pažinau dešimtį studentų, kuriuos ir praminiau virš minėtu „rateliu“, nors faktiškai jokio ratelio ir nėra, nes mes gyvename kuo ne visi kartu ir sutaisėme kaipo vieną jauną lietuvių šeimyną.

— Perprašau, Tamstą, — pertraukiau aš pasakotoją: — ar negalėtumėt man pasakyti, kokios pakraipos Tamstos draugai ir koksai jų išsilavinimas?

— Kas link išsilavinimo, nenorėčiau draugų nē girti nē peikti, abelnai gi sakant, nē vienas iš mūsų burelio nėra niekuomi atsizymėjęs, daugumas mūsų socialistai, nors iš Lietuvos partijų nėra nē vieno.

— O medegiškas, koksai jų padėjimas?

Šiaip sau — nē blogas, nē geras. Prisieina kartais ir badauti, nes uždurbis Kijeve nē didelis: 5 — 10 rublių už lekciją. Jeigu šįmet atvažiuos daugiau lietuvių, tad mes ketiname savo ratelio naudai spektaklį pastatyti. Žinoma, spektaklis bus rusiškoje kalboje, o po spektaklio mes norime duoti lietuvišką koncertą — pagriežti ką-nor tautišką arba sudainuoti. Aš jau kalbėjau su ukrainų (mažrusų) teatro vedėju Sadovskiu, kur su mielu noru žada mums padėti tame dalyke. Ukrainai (mažrusai) mumis supranta: jie patys neseniai tepradėjo tą darbą.

— Na, o kaip lenkai čia žiuri į jus?

— Kaip ir visur, litvomanais pramatoja, o ypatiškai mane, tai tiesiog šovinistu vadina, nes anot jų, man su savo ratelių toli nenuvažiuoti... Aš ir pats žinau, jog kalnų mėš nenuversime, o vienok naudingumas tokio ratelio yra labai aiškiai suprantamas visiems išskiriant gal lenkus, kurie turi suvis ktoniška psichologiją Lietuvos klausime. Jau nekalbant apie morališką jo vertybę, jis ir iš medgiško atžvilgio yra geistinas: mėš dabar turime mažne visus lietuviškus laikraščius ir daugel knygų, nes pirkimas jų dalijasi tarp visų. O juk vienam butų suvis negalima tą visą turėti. Dabar jau ir iš šalies pažinome keletą lietuvių ir net labai apšviestų ypatų, tik ne per daug tautiškai susipratusių. Todėl mėš karts nuo karto lankome kits kitą ir taip palengvo, ne matomai darbas tautiško atbudimo eina pirmyn.

Ilgai dar šnekėjova mudu su brangiu tautiečiu, kurio širdyje jaučiau tiek karštos meilės, o akise degė ugnis energijos ir atsidavimo numy lėtai idėjai — tėvynės darbai. Palinkėjęs jo rateliui viso darbo, aš atsisveikinau, o širdyje uždegti jausmai priminė man poetos pranašavimo žodžius:

„Uždegtas rinksis į būrius jaunimas:

Nauju karta naują darbą pradės”.

M. Kazlauckas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Nedyvai, kad vėl iš naujo grumzdžia dideli streikai visokiose darbo šakose, esančiose po valdžios kontrole. Darbininkų padėjimo matyt valdžia nė kiek nepagerino; tai jie pats susitaria pasididinti algas. Ant Siberijos

geležinkelių ilgą laiką prapuldavo didelės daugybės tavorų, už kuriuos valdžios išdas siuntėjams turėdavo atlygint. Kad kaip ten praėjusią savaitę išėjo tikėtai didelė geležinkelių su siuntėjais organizacija, kuri tyčia tuos prapuolimus įtaisydavo ir tokiu būdu valdžią apvogė daugeliu milijonų rublių. — Kur neužėda ant oro kaklo kruvina revoliucija, tai ten smaugia valdžia išlėto pati netikusi jos tvarka.

Senesniai užsibaigė teismas ant 22 ypatų už dalivumą 1905 metų sukilimuose. Pasmirkė mirties bausmei. Vos keletas iš jų tebuvo senesni per 20 metų amžiaus. Teismas atsibuvo tik dėl formos, nes nė vienam kaliniui nebuvo duota nė pasiteisinti, nė liudininkų už juos prileido. Taip valdžiai elgianties, labai ašku darosi, dėlko į 3-čiąją dumą vėl papuola didesnė dalis aiškių ir slaptų laisvės draugų — kairiųjų.

Mandžurijoje esantis gen. Linevyčius, vadas ten stovintos rusų armijos pranešė, kad Japonija skubina stoto Korejoje ir Kynijos parubežiais stiprumas, gabena iš svetur karės įmones ir organizuoja drutas spēkas. Tokie prisirengimai eina ir Japonijos laivynų kiemuose. Viskas tas Rusijos valdžiai nusirodą, kad Japonija ruošiasi ant jos kailio.

Grapas Tolstoj rašo į tulus Amerikos organus, kame išreiškia savo nuomonę apie busiančią dumą. Anot jos, pastebėjimų rinkimuose, dumon pateksią pirmievių gana daug, bet jie paskubinsią pačios dumos mirtį; kadaugi valdžia esanti griežtai pasirengusi išblaškyti visus pavaldinių sapnus apie konstitucijinį randą, ir ji jaučianti užpakalyj savęs galingą atgaleivių spēką. Jis pranašauja, kad ateis Rusijoje laisvė, bet tik per visuotiną

žmonių sukilimą. O žmonės valdžiai visgi nebeužsitiki ir jų kantiybė išsibaigs su dumos išvaikymu.

Amerikos karės sekretorius Taft, būgnijamas dabar republikonų į busimą prezidentą, rengiasi pribut apie pradžią gruodžio į Peterburgą. Čionai jo su iškilėmis laukiama, nes caro valdžia viliasi daug ko laimėt nuo sėbrystės su Amerika.

Rinkimai į dumą įgalotinių jau beveik užsibaigė. Iki pabaigos rugsėjo vestosios sukaitos, parodo, jog išrinkta š viso 26196 įgalotinius. Iš jų: 629 — socialdemokratų, 109 — kraštutinių kairiųjų (social-revoliucijonierių, valstiečių sąjungos ir darbo kuopos), 2327 — kairiųjų, 439 — kadetų (jie save vadina dar „žmonių laisvės partija”), 868 — pirmievių, 1747 — lenkų tautininkų, 3371 — nežinomų. Paskui eina skaitlius, kurie save šiaip ar taip vadina: 1190 vidutinių, 5411 — dešiniųjų, 1676 — monarchistų, 8235 — bepartijinių.

Rusijos pasiuntinis Paryžiuje neįsteigė gaut naujos paskolos, kuri gana diktoka — 1.300.000.000 (milijardas ir 300 milijonų rublių), tai dabar atvažiavo Prancuzijon pats finansų ministeris Kokovcov. Bet Prancuzijos valdžia atsake, kad tik tada paskolina: jeigu 3-čioji dumą pritaris, arba jeigu caras užsistatys savo 1.000.000 mylių žemės.

Iš Amerikos.

Kiek užmuša New Yorke keleivių?

Tik ką surinktos apyskaitos per Viešų Reikalų Komisiją, parodo, kad per rugsėjį mėnesį ant New Yorke stitkarių užmušta 56 žmonės. Vadinas daugiau negu per rugpiūtį

(čia kožnas mėnuo ant stitkarių atsijėma savo žmogišką duoklę!) Viso labo gi sužistų per rugsėjį ant stitkarių 4906 ypatos, o rugpiuty buvo — 5500! Daugiausia pakliuna uelaimėn išlipant iš karų. Toliaus eina — įlipant, užkliudo karas einant, susiduria karai, etc. — Miesto valdžia jau keli metai tą mato, bet nieko nedaro. Šimet eina agitacija, kad stitkarių sistemą kaip nors sutvarkyt. Mena, kad butų gerai visus iškelt ant oro, padaryt taip vadinamus „elevatorius”

Pastebėtinas šuvas.

Kaip šuva yra išmintingas parodo šis atsitikimas. Tula mergina M. Clar išvažiavo pavasary iš Columbus, Ohio, ir atvyko į Chicagą. Išvažiuodama paliko namie šunį, kurs po jos išvažiavimui dingo. Praėjus 6 mėnesiams, minėtinai spalnio 17 d., pareidama minėtoji mergina iš restauracijos Chicagoje, rado savo šunį gulintį susirietusį prie jos nakvynės buto. Kaip šuva galėjo surast miestą, kurian jo šeimyninkė nuvažiavo, ir kurs yra nuo Columbus atstui per 300 mylių? Geleziinkeliu važiuojant juk pėdsakų suvuost negali. Antrą — kaip surado savo žmogaus butą, tarp 2.000.000 gyventojų Chicagoje? Ar daug rasis žmonių, kurie save vadina paaulio gyvunų karaliais, su tokiu sumanumu?

Sunkymėčių ženklai.

Piloi dienraščiai nuogandžių žinių apie uždarinėjimus pabrūkų ir visokių darbaviečių. Audeklų išdarbystėse pirmiausia, jau apie praėjusį rugpiūtį emė darbai mažėti, vėliau emė pult tulos geležinės išdarbystės, galiaus medžio ir tt. Dideliuose miestuose ne šimtai, bet tukstančiai darbininkų tampa nuo darbo laipsniškai atleidžiami, pabrinkai net ir stambus pradėjo be jokios

matomos priežasties užsidari net. Viską jėmus į daiktą — pašokimą augštin gyvenimo produktų ir nupuoliną darbų — matosi, kad artinamės prie sekančio istoriško sunkymečio arba krizio. Paskutinis pusiau-krizis buvo „sriubos laikuose“, „Kliveliano valdyme — kaip žmonės vadina.

Kunigėlių sujėmė.

Bostone, Mass., detektyvai sujėmė tulą kongregacijonalistų pamokslininką, kuris buvo susektas bevagiant iš knygynų knygas ir jas pardavinėjant po misijas. Jo draugai kunigai norėjo užstatyti kauciją, bet teismas rado ant tiek didelės kunigėlio pradarbes, kad neprijėmė kaucijos. — Uolus „Dievo žodžio“ skelbėjas, nors kitus grumeno už vagystę iki gailių ašarų, o mat tas nekenkė jam pačiam varyt nešvarų gešeftą. Nieko nėra be plėtmos.

Lenkai tautininkai gavo „tikrą“ vyskupą.

Zinomas senkatalikių pasekėjas, Scrantono kunigas Pranas Hodura (lenkas) dabar tapė Europoje pilnai inkonsekruotas į vyskupą ir skiria mės Amerikos lenkam už dvasišką piemenį, nors „naujųjų“ katalikų kunigai-aičiai seniai jį jau iškeikė, regis ir popiežius paskaitė už eretiką. Nežiurint į iškeikimus, Hodura jau turi čionai apie 23 saurapijas. Lietuvių sektantai — Dilionis, Rusikis, Urbanas ir kt. bet gi Hoduro nepasivijo.

Iš lietuviszku dirvo Amerikoje

Minersville, Pa. Ir vėl turiu pasidalinti su „Vienybės“ skaitytojais linksma žinute — mes ir vėl čionai parengėm, spalnio 20 d., viešas prakalbas. Mat pirmiaus daugelis negalėjo ant prakalbų atsilan-

kyti. Nors įžengos padaryta buvo 25 c (moterims - dykai), vienok žmonių susirinko gražus būrelis Moterų su merginoms ypatingai daug atėjo, — ir tas gerai, nes šian dien moterims prakalbos labiau reikalingos negu vyrams, nes jos da daug tamsesnės.

Kalbėjo drg. Antonov trijose pertrauko-e, tarpe kurių buvo dainos ir deklamacijos. Dainavo lietuviškas merginoms darbininkų giesmeles. Kalbėta buvo daugiausia apie socializmą, kaip bus jo laikuose ir koks sunkus darbininkų padėjimas yra dabarčio. Ragino rašyti į socialistų partiją, o merginas — neiti už tokių vyrų, katrie ne socialistai. Kalbos visiems patiko, prie vietinės socialistų kuopos prisirašė net 7 moteris ir 2 merginos. Revoliucijos pašelpai suaukavo 25 dol.

Malonios sesers, lietuvių! Kaip tai būtų gražu, kad visur pasektumėt Minersvilietes, — pradėtumėt rupintis apie savo padėjimą ir žingeidžiai atverti savo proto akis į švietą. Visur moteris juda ir darbuojasi podraug su vyrais ant viešos dirvos, kodėl gi mes turėtumėm dvasiškame snauduly merdėt? Pirmyn, sesers!

„V-bės“ skaitytoja.

Foxcroft, Me. Čionykščiai lietuviai labai išsisklaistę, gyvena mat daugiausia ant ukių (farmų) ir giriose). Todėl labai retai jie ir susieina; jei bent tada, kai vienas ar kitas pasikviečia ant kokio pokilio.

Spalnio 18 d. p. J. Klimavyčius buvo kelioliką vienuolių užsipašęs į savo sunaus Klemenso krikštynas. Čionai lietuviai besilinksminami atminė ir Lietuvos kankintinius, — sudėjo 6.10. Tuli nors ir nedavė, bet rinkimui nesipriešino. Tik vienas nebrėka radosi, kurs tvirtino, kad renka-

mos aukos visuomet lieką re-dakcijose, nes, girdi: jis niekur nematęs pakvituota, ne padėkavonės nuo kankintinių. Bet kiti nepaisė ant jo plepalų, dar paaiškino, kad kankintiniai sėdi už kalėjimo sienų, užtai ir negali rašinet kiekvienam amerikiečiui, išmetusiam kokį kvoterį, padėkavonių. Šelpiantieji mūsų ken-tančius brolius tiktai savo pareigą atlieka, o ne tuščių padėkavonių dėlei aukauja kokį centą.

Spalnio 18 d atvažiavo čionai kun. Peza, atlaikė savo dievmaldystę, kas norėjo ejo išpažintų griekus; po tam pervažiavo per visus lietuvius, kurie ant ukių gyvena; pa-peikė tuos, kurie nieko neskaity ir savo proto nelavina. Nurodė, kaip ir miestuos daugelis lietuvių vargsta, už tat, kad nieko neskaity, bet savo uždarbį prageria. — Iš dalies jis turi tiesą, iš dalies — ne: yra ir apsišvietusių žmonių, kurie teip ant ukių kaip ir miestuose neišpasakytai vargsta. Taigi čia ne vieno nešvie sumo kaltė, bet abelnai užstojusių Amerikoje blogų laikų, kurie paakiui vis da eina aršyn.

Oras pas mus gana atvėso, naktimis jau drutokai pašala. Giriose darbai eina gerai — moka nuo 30—40 ant mėnesio ir pragyvenimas.

Jonas Tumosa.

New Britain, Conn. Čionai spalio 20 d. atsibuvo per kun. J. Žebrio rūpesnį „didelis parengimas“ — kaip jį kitaip pavadinti, nežinau — ne tai prakalbos, ne tai vakaruškos, ne tai teip sau pasišnekėjimas. Programos buvo net iš 18 šmotų, bet didesnė dalis iš nežinomos priežasties kaž kur užsislėpė. Atlošta „Nepasisekė Marytei“, kas ištikro ir nepasisekė. Padainuota keletas dainų ir... „prakalbos“!

Gerai. Mums jų reikia. P. Ceponis kalba, kad duonos kashnis esąs ne teip reikalingas kaip mokslas. Bet kas gi nevalgęs eina mokintus? — užklauscia. Toliaus nupeikia lietuvių tautą ir pastato žemiau už visas kitas (man rodos, kalbėtojas klydo: ungairai, slovakai, italai, totoriai — kaip sau nori, o jau tik už lietuvius ne aukščiau pasilipę ir dar nešvaresnius darbus dirba Amerikoje). Rodijo mokyties pačėdumo ir biznio nuo vietinio milijonieriaus Corbin. Geriausia pasakė gal apie TMD., kurią išgyrė, ko teko ir ALS. biskutis. Paskui užėina ant pagrindų kun. Žebrys. Padaręs įžangą nuo perspėjimo, kad jis bažnyčioje esąs gerai pratęs kalbėt, bet svetainėje tai lyg bijas, pradėjo nuo susivienijimų, nuo kokių ten 7 rykščių kurių prie daikto niekas nenulaužė, išrado, kad susivienijimai ne visi geri esą. Liepė vienytis prie bažnyčios ir melstis atsiklaupus, atsisėdus statiems ir rankas pakėlus. Esą daug atsiradę tarp lietuvių tokių nenuoramų, kurie rekią ant burzujų: „ura, ura“, — bet kas tas yra burzujus, tai kun. Ž. jokių budu nesuprantas. Manas, kad tai esąs šešelis, — ir po tų žodžių linksmai iš savo smailumo nusi-juokė. Dar ant galo pranešė linksma naujiena, kad New Britaino lietuviai labai jauni dačiuoja ir dauginasi: šimet net 80 vaikų pakrikštines. Vos tą savo margają kalbą užbaigė ir klausytojai su paleugvėjimu ant širdies atsiduso. Dar kalbėjo J. Petruškevyčius. Ką tas žmogus norėjo pasakyt, kas gali atspėt. Sakė kad ir vargęs Lietuvoje, bet mislinęs vis apie Ameriką; o čion atkeliauvus visi su pirštais rodo... Kalbėjo žemiau kritikos.

Kas ten iš publikos buvo pradėjęs reikalaut balso — pataisyt kalbėjusių klaidas, —

bet pataisyti nebepasisėkė, nes greitai ziburiai užgeso ženk-
lindami mylėtojams kalbėti
eiti laukan.

New Britainietis.

New Haven, Conn. Link-
smą žinią turime pranešti iš
mūsų miesto — apšviestiesni
mūsų broliai sumanė įkurt va-
karinę mokyklą. Ir tas puikai
įvyko. Ukėsų Kliubas davė
kambarį, tapė sušauktas vi-
suomeniškas susirinkimas, kur
buvo tas klausimas visapusiš-
kai apsvaistytas, apšnekėta
apie surinkimą tam tikslui pi-
nigų, k. t.: supirkimui reika-
lingų daiktų, knygų įtaisymui,
mokyklės palaikymui ir šiaip
busiančių vėliaus nepermatytų
reikalų apdengimui. Tos pu-
sės aprūpinimui išrinktas iš
darbščių vyrų komitetas.

Mokinių jau randasi 23.
Mokytėjais apsiėmė but šie:
T. Lekevyčius mokys pradinį
mokslą ir aritmetiką, V. Pa-
seckas — anglišką kalbą, p.
Butkus — geografiją, Lietuvos
istoriją, gamtos istoriją ir ma-
tematiką. Liuosnoriai profe-
sorai pasizadėjo aukaut savo
triusą ir mokyt dykai.

Geistina butų, kad ši mo-
kykla bujotų, butų vietinių
lietuvių karštai remiama ir at-
neštų didelius vaisius. Kaip
mės da žemai apšvietime sto-
vime, tai jau nebereikia sakyti.
Netik ką mūsų jaunuomenė iš-
tausta, o svetimos kultūros ne-
pasiveja, bet ir augusiems da
reikia mokintis. Tankiai skai-
tome laikraščiuose nusiskun-
dimus, kad žmonės neskaita.
Kągi jie skaitys, kad kitas vos
zino a-b-c, — o jau suskaityt
žodžius be slebizavimo, tai jam
išrodo koku tai viršprigimtu
ir negalimu daiktu. Vakarinės
mokyklos butinai visur reikia
rengt. Vienur-kitur gal ir ne-
pasisėks. Bet ar tai jau tas
reiškia, kad nereikia dirbt,
kad neapsimoka nė bandyt?
Prasilavinus žmonėms, jie pats

stengsis augščiau kilt, laikraš-
čiai tvirčiau gyvuos, literatura
žymiau platisis ir kartu vis
žengsime pirmyn.

Komiteto sąnarys.

Harrisburg, Ill. Čionai
darbai eina gana gerai visose
kasyklose ir darbą lengva
gauti. Uždarbiai teippat ne-
blogiausi. Pirmiaus sunku
buvo su gyvenimo butais, bet
dabar susitvėrė kompanijos ir
stato daugybes naujų stubų.
Čionai ir žemės lotai nebran-
gūs. Ir lietuvių jau apie kokios
30 turi lotus apsipirkę ir da
vis perkasi. Dabar čionai lie-
tuvių jau pusėtinai suvažiuo-
ja — apie kokius 700, ir da vis
važiuoja. Pakol kas mat gy-
venimo sąlygos vis gi dar ne-
blogiausios. Kokią porą metų
palaukus šitas miestelis
Illinojuje bus antra po Chica-
gos kolonija.

Juozas Alakniškis.

New York, N. Y. Spali-
nio 6 d. netikėta mirtis patiko
A. Radzevičių: jo brolio su-
naus buvo krikštynos (ant
Scamer gatvės), svečiams be-
silinksminant prie dainų, mi-
nėtas vyras užlipo ant stogo
atsivėdįt; kur gal but užsnu-
do, nes koku tai stebėtinu
budu, bandė nulipt žemyn per
sieną nuo 6 lubų aukščio; da-
lipęs iki pirmutinių langų
nuog viršaus, likos patėmytas
kito savo draugo; ir iš išgą-
sties nupuolė į tarpnamį, susi-
lauždamas koją, ranką ir
krutinę, iš ko į trečią dieną
numirė.

Reikia primint, kad A. B.
svaiginančių gerimų mažai te-
ragaudavo; priežastis pribu-
vimo į Ameriką, buvo prasi-
šalinimas nuog kariumenės,
bet ant nelaimės čion patiko
baisią mirtį; kaip lietuvių pa-
tarlė sako: nuog meškos be-
go ant vilko užbėgo.

Vitautas.

**Naugatuck ir Union
City, Conn.** Čionykščiai lie-
tuviai sumanė sutverti čia
kooperatyvišką draugystę,
pramonės varymui. Su laiku
uždės gyvulių piovinyčią.

Kožnas sąnarys galėjo įmo-
kėt šerą nedaugias, kaip
\$100 įstojimo, sąnariai dėjo
veik visi po \$5 ir po \$10 dol.
Prisirašė šimtas su viršum.
Pinigų sudėjo į \$800. Tapo
išrinktas komitetas apjieško-
jimui piovinyčiai vietos.

Apie šios kooperacijos mie-
rius bus su laiku plačiau ap-
rašyta.

Sumanimas gražus ir link-
sma užgirsti, kad ir lietuviai
tveriasi ir vienyjasi, jieško
pragumų, įgyt geresnį pragy-
venimą. Tuli sako: jau čia so-
cijalizmas! Mat mūsų lietu-
viai nors socijalistiškai pradė-
jo elgties, bet vis bijo socija-
lizmo. Jei tik visi darbininkai
vienytųsi, greitai pasisektų
atimt pramonės į savo rankas
iš pavienių piniguočių.

Duoklys.

Pranešimas visuomenei.

Nors paskutiniiais metais
ytin sparčiai pradėjo daugiu-
tis mūsų literatura, vienok ji
visgi nesusėja eiti grečiumai
su kitų tautų rašliavomis. Ne
vien mės neturime dar gerų
originališkų rašytojų, bet nėra
padaryta pagaliaus nė gerų
vertimų iš svetimų kalbų. Mų-
sų visuomenė ir abelnai tik vi-
dutiniskai prasimokinę skai-
tyt žmonės, užvis labiausia
mėgsta skaityt teip vadina
mają beletristiką (—apysakas,
romansus, pasakas, buitį, ški-
cus, eiles, juokaveiksnius, ko-
medijas ir tt.). Tas labai aiš-
ku dėlko: mat mažai teišsila-
vinęs skaitytojas greičiau ir
lengviau supranta tas mintis
ir turinį, kur rašytojas dailiai
jam seka, kaipi kokią pasaką.
iš pačių žmonių gyvenimo at-
sitikimus, išdėsto jam su plun

ksna įdomius paveikslus.

Apysakų gerų mums ypa-
tingai reikėtų. Ant mūsų ne
laimės — jų tai ir neturime.
Jeigu kas kur ir išleidžia, tai
labiau vis pasigauna susenėju-
sias pusiau-pasakas romansus,
apie razbaininkus, raganaus,
burtininkus, užkerėtus palo-
cius — vis tai spekuliuojama
ant tamsiosios visuomenės jau-
smų; bet tas šiandien jau net
mažiems kudikiams netinka,
dargi pavojinga. Ką jau be-
sakyti apie priaugančią jau-
nuomenę, moterišką ir abel-
nai skaitytojus?

Kodėl vertėjai ir išleistojai
nepasirupina paduoti į lietu-
vių rankas raštų Viktoro Hu-
go, Eugeniaus Sue, Zolios,
Dostojevskio, Dickenso, Diu-
mos, Michailovo, Gorkio ir
kitų pasaulio rašliavos žvaigž-
džių, kurių raštai prisidėjo ci-
vilizacijojene apiprekiuojamais
nuopelnais? Ten skaitytojas
sykiu skaito puikius apsaky-
mus, seka su jautrum žingei-
dumu genijališkų rašėjų pė-
domis, lekia per neapmatomus
plotus draugijos gyvenimo
sryčių, žmonijos džiaugsmais
ir vargais, brenda sykiu su jais
per gilius vargdienių ašarų
klonius. Gera apysaka ne vie-
nam sukrotino širdį ir padarė
nauju žmogum — revoliucijo-
nierium.

Bet, kodėl o kodėl tų raštų
pas mus nėra!?

Atjauzdamas panašių raštų
stoką aš pasiėžiau nors vieną
vertimą lietuvių kalboje iš-
leisti. Pajėmiau tą knygą, kuri
porą metu atgal tapė parašyta
ir padarė Amerikoje tikrą re-
voliuciją — sujudio valdžias,
suzadino visokius reformato-
rius, kurie suskubo-sumizgo
braižyti plunksnomis apie mės-
sos trustų šelmystes Chicagoje,
kaip mėsos piovinyčiose nuo-
dija visuomenei pateikiama
maistą — mėsą ir tt.

Ta knyga yra ne kas kitas,
tiktai garsusis *Raistas* (The

Jungle), viena iš šios galdynės gražiausių apysakų, o lietuviams tuom malonesnė, kad autorius p. Upton Sinclair (iš-tark: Sinkler), aprašo lietuvių gyvenimą. Šiandien šita knyga jau išversta į 18 ką visokių kalbų, viso žemės skritulio gyventojai jau apie ją girdėjo ir ją skaito. Kai kuriose kalbose jau tapė po keletą sykių išleista.

Vertimas šitos knygos — „Raistas“, į lietuvių kalbą labai lengvas ir kiekvienam su-prantamas. Jau paduota į spaudą ir tikiamos, jog nepilgo bus užbaigta spauzdint. Tai bus stora, didelė knyga, kuri pridės prie mūsų rašlivos brangintiną aukso plytelę.

Kaip bus užbaigta spauzdint, prekios kaip ir angliš-kasis originalas — 1 dol. 50 c. Vienok visuomenė galės ją gauti ir pigiau, užsimokant iš kalno prenumeratos tik 1 do-lerį. Prėg tam prenumerato-riai palengvys išleisti ir pa-čią knygą, kas nemažai lė-šiuos.

Kurie iš viengėniu nori sau pirmiausia ir pigiau įgyti šį stambų veikalą, užkviėiami prisijusti prenumeratos tik \$1 už knygą. -Pinigus siųsti tik per „Money Orderį“ ant kny-gos išleistojaus vardo, adrisuo-jant:

J. Naujokas,
120-124 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

Pastaroji popiežiaus Pijaus X „enciklika“.

(Užbaigta).

Svarbiausias „klaidas“ po-piezius randa naujosios gady-nės mokse, tai:— 1) kad mo-kslinčiai nenori pripažinti po-piežiui „neklystamybės“; 2) kad abejoja apie „nekaltą“ prasidėjimą Panelės šv.; 3) kad abejoja apie teisingumą katalikų dogmos apie dušią,

mirtį ir posmertinę butybę, — beje dar apie buvimą dangaus, šveistainės ir pragaro. Toliaus popiezius nenori leist platin-ties šiems pažangesnių kata-likų abejojimams: 1) kad evan-gelijos neprirodo aiškiai, jog Kristus yra Dievo sunumi; 2) kad istorija suseka daug ma-ziau Kristaus tikrų darbų, negu viduramžių pamokli-ninkai buvo jam priskyre; 3) kad biblija rodo, jog Mesijus bus tikrai Dievo sunus, o Kri-stus jokiū budu nebuvo tuomi Mesijum ir tt. Yra dar ir dau-giau, popiežiaus atrandamų mokse „klaidų“. Bet mums šnekant su paprastais žmonė-mis užteks ir tų, ką viršų pri-vedėm. Eikim toliau. Nu-duokim, kad popiezius yra neklaidingas ir duokim jam ant minutos tiesą varyti kovą prieš naujosios galdynės mok-slo „klaidas“. Bet pirma to, tegul mums popiezius atsako ant sekančių klausimų.

Tegul popiezius atsako, nuo kurio laiko popiežiai gavo neklystamybės dovaną: ar nuo Kristaus laikų, ar vėliaus kuomet? Jeigu nuo Kristaus, tai ar pirmasis popiezius Petras neklydo, kada Rymo cezariaus juodašimčiams kankinant Kri-stų, jis (Petras) užsigynė Kri-staus nepažįstas? Jeigu vė-liaus popiežiai tapė neklystan-čiais, tai ar gi neklydo tas po-piezius, kurs vyro drapanoms apsirėdęs valdė ilgą laiką ka-talikus, o vienok buvo papras-ta moteriška — kurioms Kri-stus nedavė tiesos bažnyčioje viešpatauti? Ar neklydo po-piezius, kada įkūrė inkviziciją, kuri laužė gyviems žmonėms, aptartiems nusidėjėliams kau-lus, o Kristus sako liepęs tik per meilės skelbimą negerus žmones prie doros atvesti? Vieną metą sykiu buvo net tris popiežiai, ir visi tris vie-nas kitą iškeikė: katras iš jų buvo neklystantis? Ar neklydo popiežiai, kurie vidur-

amžiuose — kaip randame is-torijos užrašyta — vienas kitą stengdavosi per pasalingus nu-galavimus nuo sosto praša-linti? Ar neklydo popiežiai, kurie netikėlius vertė į krikš-čionybę ne evangelijos žodžiais, bet ugne ir kardū, kruvinomis kryžininkų karėmis, užmuši-nėjimais žmonių ir peržengi-mais Dievo prisakymo: „ne-užmušk“? Ar neklydo popie-žiai, kurie liepė nekaltus žmo-neles paskandinti azeruose arba iškepti raudonai įkaitin-tuose jaučiuose, vien už tat, kad tie buvo prietaringų fana-tikų įskūsti raganystėje, — ku-rios nė Kristus pripažino, nė pati dvasiškija šiandien bepri-pažįsta? Ar neklydo popie-žiai, kurie dar mokslui neišty-rus mūsų žemės padėjimo, ti-kėjo ir atkakliai tvirtino, kad žemė yra pliošksti, it torielka, ir degino ant laužų pirmuosius mokslinčius, kaipo bedievius už tat, kad jie pradėjo skelbti esant žemę apskrita — argi neklydo tuomet Dievo vietininkai užginėdami tą, ką jie patįs šiandien, naujosios gady-nės mokslo privesti, dažinojo ir mokina savo mokslavietėse?

Atsakyk Pijau X-asis: ar tai buvo popiežių klaidos, ar šventos teisybės? Jeigu tai buvo klaidos, tai popiežiai buvo klystantis ir pasiliko to-kiais. Jeigu ne klaidos, tai Pijus X pripažįsta, jog: 1) galima Kristaus išsivadėti bile valandoje, kaip padarė Petras; 2) galima moterims patapti popiežiais; 3) galima įkurti inkviziciją ir laužyti žmonėms kaulus; 4) galima but keliems popiežiams ant syk, visiems viens kitą prakeikti ir podraug visiems buti neklystančiais; 5) galima popiežiams žudyti vie-nas kitą varžanties už Kristaus vietininkystę; 6) galima žmo-nes krikštyti ne Kristaus mok-slu ir vandeniū, bet kraujuose sumirkytais kardais, kaip kad šiandien misijonieriai Afri-

koje kareivių lydimi ir daro; 7) galima vėl pradėt, kada tik popiežiams užsinorėjus, skelb-ti, kad žemė yra pliošksti, o jos apačioje pragaras pa-imirusius popiežiaus nusidėjėlius liep snose degina.

Ir kada tą visą katalikų baž-nyčios galva pripažįsta už rei-kalingą ir Dievui patinkamą, tai visai neįstabu, kad naujo-sios galdynės mokslas randa savo mylėtojus tarpe išmintin-gesnių kunigų, kuriuos dabar popiezius nori suvaržyti. Ma-toma yra, kad pirmutinių am-žių krikščioniškąjį mokslą no-rima paversti į politišką atga-leivių sektą. Ne pačiame švent-rašty nėra aiškiai pasakyta, kad Dievo mokslas reikia pla-tinti visokiais budais, nors ir visai nešvariais, nedorais. Pati Biblija aprašo žydų giminės progresą, tobulinimąsi. Neuz-gynė jiems to jų Dievas. Kaip gali dabar popiezius, po pra-keikimo drausme uždaryt ke-lią žmonijai žengti pirmyn? Pati katalikų bažnyčia naudo-jasi mokslo vaisiais. Kaip tat ji gali tą patį mokslą naikint?

Sako enciklika, kad nevalia žmonėms gilinties į tikėjimą ir jį kritikuot. Bet tokiū budu, kaip gi žmonės galės tą patį tikėjimą aiškiai pažint, jeigu jo nestudijuos? Šian-dien mokslas užjema visas ša-kas žmonijos gyvenime; jis ap-šviečia tokius dalykus, kurie buvo atsitikę tukstatčius me-tų atgalios. Suranda senių-seniausias istorijos klaidas, sulygina su šių dienų sąlygo-mis ir patyrimais, ir viską teip įstato į reališką vėzes, kad ki-teip ir nebegali buti. Per-skaitę pačios katalikų bažny-čios istoriją randame įvairias tikėjimo revoliucijas, nesu-skaitomas permainas ir patai-symus klaidų į geresnį, į tokį, ką sveikas žmogaus protas gali tikėt neabejodamas. Jo-kios enciklikos jau tuomet ne-stabdė religijų plėtojimosi,

kaip galima norėt, kad dabar jos atsistotų skersai progreso kelią? Kaip sakėm, inkvizicija buvo surasta klaida. Kieno tai buvo klaida? Tikėjimo, arba popiežių. Ir ji tapė panaikinta. Šiandien su pasipiktinimu apie ją mini pati dvasiškija. Jeigu tat tuose laikuose tikėjimo vadovai pildydavo klaidas, tai jos gali atsitikt pas juos ir dabar. Ne klaidingo ant šio svieta nieko nėra. Kada žmonės da nebuvo išsivystę iš tamsybės gludumų, tai tuomet galingesni dar įkalbėdavo jiems, jog jie (galin-gieji) yra neklaidingi. Iš to buvo ciesaoriai, karaliai, kunigaikščiai ir kitokios rūšies valdonai, kurie milijonus žmonių valdė savo „neklystamybe“. Mokslas įvedė demokratiją, ir šiandien karaliai vienas po kito dingsta ir užleidžia valdžią patiems žmonėms. Pasirodo, kad mokslas atidarė žmonijai akis ir parodė, kad žmonės, sudėti į kupetą, tiek ir dar daugiau žino, negu pavienios karunuotos ypatos. Kur karunuoti galiunai dar tebesilaiko ant savo sostų, tai jau jie tik šešėlių beturi savo valdžios, už kurią diena iš dienos dreba, nes slysta iš rankų. Niekas į jų neklystamybę nebetiki. O juk mus mokino bažnyčiose, kad jie esą „Dievo pateptiniai“. Taigi regis turėję but su Dievo pagalba, kaip neklaidingi, amžių amžius ant sosto užsilaikyti. Mokslas tą nuomonę negrįžtamai išblaškė; jis paakiui liuosavo ir tebeliuosuoja žmoniją nuo sunkios vergijos ypatoms. Ar gali tat popiežius vienas, sutulu skaičium sau nuolankių dvasiškųjų, užpulti ant mokeslo, ant to palaiminto žmonijos išgelbėtojaus. Mokslas jam (popiežiui) nepatinka. Bet kodėl? Ustat, kad liuosuoja žmoniją iš po ypatų valdžios (Tolians bus).

NAUJI ĮSTATYMAI pastojimo Suvienuytų Valstijų ukėsu (citizen).

Dauguma mūsų lietuvių apsirinkome Suv. Valstijas antrąja savo tėvyne ir čion ketiname gyventi iki gyvos galvos. Bet kad gyventi, tai butinai reikia ir naudotis šalies tiesomis ir įstatymais, o kuriais gali naudotis vien tiktai ukėsei arba piliečiai (citizens), ir tas rodo, jog butinai reikia pastoti piliečiu, tai yra, prisirašyti prie Suv. Valstijų gyventojų. Nepiliečiai negali pastoti urėdninkais, negali gauti miestų nė valdžios darbų, nė pirklyba užsiimti. Nepilietis, nors gyvenęs ir daugelį metų Suv. Valstijose, yra skaitomas lygiu, vakar atkeliavusiu ir dar prastesniu, nenorinčiu naudotis tiesomis šios šalies gyventojų, negalinčiu balsuoti, rinkti valdininkų, negalinčiu prisidėti prie šalies valdymo.

Praėjusiuose laikuose pastoti piliečiu buvo nelabai sunku. Prieš rinkimus politikeriai stačiai dalindavo ukėsiškas popieras, kad tik padauginti sau balsuotojų skaitlių ir kad su jų pagalba pastatyti kandidatai taptų išrinktais. Bet daugiau jau taip nebus.

Kongresas užgyrė naujus įstatymus Birželio 29, 1906, kurie įstojo į spēką nuo Spalio 1, 1906, jog visi ateiviai, norintieji pastoti Suv. Valstijų piliečiais (citizens), nuo atkeliavimo pragyvenę 3 metus Suv. Valstijose, arba ir ilgiaus, visados turi išsiimti pirmąsias popieras (Declaration of intention to become a citizen of the United States), ką darant po prisieka reikia išsizadėti ir atsisakyti nuo Maskolijos, jos caro ir visų valdininkų ir pasirašyti savo tikrą vardą ir pravardę, ir paduoti:

metus — senumą, užsiėmimą — darbą, kuno aprašymą — išveizdą, gimimo vietą ir metus (kurioje mėnesio dienoje ir metuose gimęs), šalįj — viešpatystėj, dieną atkeliavimo Amerikon laivo vardą, ir adresą, kur gyvena.

Prekė pirmųjų popierų \$1.00. Praėjus 7 metams nuo išėmimo pirmųjų popierų ir nepadavus peticijos pilnomsios popieros, pirmosios popieros nustoja savo vertės.

Išsiėmus pirmąsias popieras ir pragyvenus nemažiaus kaip 2 metus reikės paduoti prašymą (Petition for Naturalization) dviejose kopijose su tikru parašu aplikanto (kiekviens tur mokėti rašyti) pridėdant pirmąsias popieras ir paduoti:

1. vardą ir pravardę,
2. gyvenimo vietą — adresą,
3. užsiėmimą, darbą,
4. gimimo vietą, dieną mėn. ir metus,

5. atkeliavimo į Suv. Valstijas dieną ir metus, prieplauką ir vardą laivo,

6. pridėti pirmąsias popieras (Declaration of intention),

7. vedęs ar ne (jei vedęs, tai pačios vardą ir pravardę, jos gyvenimo vietą, vaikų vardus ir jų gimimo vietas su metais, ir jų gyvenimo vietas).

8. išsizadėjimas caro, apsiėmimas pildyti S. V. konstituciją ir gyventi S. Valstijose.

9. mokėjimas angliskai kalbėti.

10. gyvenimas 5 metų ištisai S. Valstijose, nuo kokio laiko Valstijoje (kokioj).

11. ar esi davęs prašymą pirmiaus? jei davęs, tai kokiam sude ir dėlko atmetas tapai? ar tas atmetimo priezastis pašalinai?

12. parašas.

Prekė peticijos \$2.00.

Prie peticijos reikia butinai paduoti 2 liudininkai — piliečiai, kurie po prisieka pa-

tvirtins, ant rašto jog pažįsta aplikantą kaipo dorą žmogų ir gyvenusį ištisai 5 metus valstijoje (kokioj). Pas sudo raštininką reikės padėti reikalaujamą sumą pinigų užmokejimui liudininkams už kelionę ir dieną, ir už tai liudininkai turės ateiti į sudą neatsisakant. Jeigu liudininkai nereikalautų užmokėsnio, tai pinigai taps sugražinti aplikantui.

Parašius peticiją sudo raštininkas pakabins viešoje vietoje apgarsinimą, paduodamas aplikanto vardą, adresą ir atkeliavimo laiką ir vardus abiejų liudininkų, kaip ir dieną, kada aplikantas bus kvociamas sude. Tas apgarsinimas kabos per 90 dienų pirm kvotimo. Ir nė vienas ateivys negaus ukėsištos popierų esant arčiaus visuotiniems rinkimams, negu 30 dienų.

Jeigu aplikantas ištisai butų neišgyvenęs 5 metų toje valstijoje ar distrikte, kur ketina imti popieras, tai paduodamas peticiją tur įrašyti kur gyveno ir paduoti du liudininku piliečiu iš tos vietos, kuriuodu paliudys prieš Suv. Valstijų Attorney tojo apskričio, jog aplikantas tenai yra gyvenęs.

Aplikacija ir peticija turi buti paduotos teisingai, kad sutiktų su dokumentu arba užrašymu kaslegarnėse atkeliavimo į Suv. Valstijas, nes aplikacijos bus daromos trijuose egzemplioriuose, kur viena liks sude, kita nuo raštininko bus siunčiama į Bureau of Immigration and Naturalization, Washington, D. C., kur naturalizacijos inspektoriai lygins aplikacijas ir peticijas su užrašais atkeliavimo, ir nesutinkant, aplikacija su peticija gali buti atmetos Trečias egzempliorius įduodamas bus aplikantui.

Prie išėmimo pilnųjų popierų sude, prie kvotimo prieš sudžią, Naturalizacijos inspek-

toriai arba S. V. attorney tojo ap-kičio galės kvošti aplikantą ir jo liudininkus, kaip ir statyti liudininkus priešais, ir atmesti aplikantą, tai yra: n-daleisti gavimą antrųjų pilnų popierių pagal surinktus darodumus, jog aplikantas nėra vertas priėmimo į ukėsus.

Nė vienas ateivys negalės pastoti S. V. ukėsu — pilieciui, kuris nemokės anglišką kalbą ir raštą su mažu išėmimu.

Visų aplikacijos arba pirmosios popieros imtos suduose pirm Spalio 1, 1906, yra geros, bet imant antrąsias arba pilnias popieras, reikia paduoti peticiją ir viską atlikti pagal naujuosius įstatymus.

Visiems aplikantams svarbiausia yra žinojimas dienos, kūrijoje atkeliaavo į Suvienytas Valstijas, ir vardas laivo — šipo, kuriame atplaukė. Negalintieji aplikacijoj ir peticijoj paduoti dienos atkeliaavimo ir vardo laivo, negaus ukėsiškų popierių, nes nebus galima surasti atkeliaavimo dokumento be padavimo dienos atkeliaavimo ir vardo laivo. Dėlto bent nuo dabar kurie atsimentate, užsirašykite, ir naujai atkeliaavusius paakinkite idant užsirašytų ir niekad neužmirštų. Dauguma ateivių dėlėi įvairumo laivų vardų, nors išbuve ant laivo po 10 ir daugiau dienų, nulipe jau ne atsimenta laivo vardą. Dėlto butų gerai idant visi naujai atkeliaavusieji užlaikytų savo — Inspection arba Vaccination Card — skiepijimo daktariškas kortas, ant kurių yra užrašyta vardas ir pravardė keleivio, diena atkeliaavimo ir vardas laivo — kas butų geriausiu dokumentu.

Box 62. P. Mikolainis.
NEW YORK.

Iš visur.

Vienas Paryžiaus laikraštis pastato rupestingą klausimą: kuom užsijimtų Rusijos caras, jeigu savo sosto netektų? Kiti valdonai, seniaus ir dabar, stengdavosi išmukti kokį amatą. Teip, Liudvikas orleanietis, iki pastojo Prancuzijos karaliumi, užsiiminėjo matematikos lekcijomis. Anglijos karalius Eduard VII ir Italijos Viktoras Emmanuel išsimo kino siuti čeverykus, o Vokietijos cėsorius gerai moka rinkti raides. Tie galėtų duoną pelnyt ir karunos netekę. Kas butų su caru, kurs nieko ne moka? Sako, turėtų imt zagrę. Tečiaus nereikia tuomi sau galvos kvaršinti: jau kelis sykus buvo sužinota, kad prasidėjus revoliucijai caras išgabeno auksu prikrautus laivus į Angliją ir Daniją.

Ne vienas iš lietuvių yra girdėjęs apie Čenstakavos „stebuklingą“ Panelę šv. Ten buriai keliauja stebuklų jieškoti. Paskutiniu laiku patįs čenstakaviečiai pradėjo savo „stebuklingai“ vietai nebėti kėt, ir, kaip „Kurjer Polski“ rašo, anądien čieili 600 žmonių iš Čenstakavo atvažiavo stebuklų jieškoti į mūsų sostą — Vilnių, prie Aušros Vartų.

VIETINĖS ŽINIOS.

New Yorkas ir Brooklynas pergyveno didelę paniką. Jau nuo spalnio 18 d. New Yorke prasidėjo ant Wall gatvės sviravimai. Mislujama buvo, kad tai tarpu akcijonierių atsitiko kokie stambūs pralošimai. Vienok pasirodė visai kas kita, tuojau sekančiomis dienomis pradėjo pult didesnieji ir mažesni New Yorke bankai. Daugelis užsidarė, o kiti apgulti įdėjėjų pradėjo po dalis išmokėti. Įdėjėjai labai nusi-gando, ypač kada spalnio 23-

26 jau pradėjo ir Brooklyn bankai užsidaryt. Minios apgulė bankus, ir laužėsi per dienas vidun, reikalaudami atiduot indėlius. Visas finansiškas svietas New Yorkoa pie linkė-e įpuolė tartum į karštligę.

Bankieriai ir šiaip kapitalistai nežinojo, ką veikti. Reikia jiems sumanumą pripažinti, kad jie vienok neatsisakė įdėjėjams išmokėt — tiek tik, kad davė nuo 25 iki 100 dol., t. y. reikalingiausią „pragyvenimui“ sumą. Reštą gi zadėjo išmokėt po 60 dienų, kaip bankų įstatymai rodo. Beto jie pasišaukė milijonierių Morganą, kurs New Yorkan atlekė pabaigoje praėjusios savaitės ir jėmė bankierius gelbėt. Kokios ten sąlygos tarp jų, nežinoma. Sako, kad Morganas superkās puolančias trustų akcijas, kiti vel, — kad tik skolinās. Šiaip ar teip, bet su Morgano pribuvimu padėjimas bankierių biskį palengvėjo. Beto, Rytinių valstijų piniguočiai kreipėsi prie valdžios. Valdžios finansų sekretorius Cortelyou pats New Yorkan pribuvo ir davė savo gvaranciją dėlėi atsišaukimo į užsienius. Mat, užgulus įdėjėjams ant bankų, nebeištėko išmo et pinigų. O čia pinigų reikia: jeigu išmokės, tai visuomenė vel bankais užsitikės; jeigu ne, tai bankai ištuštės, bankrutys ir nuneš daugelio pinigų. Gims krizis. Taigi piniguočiai atsišaukė į Londoną, kurio piniguočiai sudėjo 6 milijonus aukso ir atsiunčia New Yorkan. Tą įdės tiesiai valdžios išdan, kurs bankų įdėjėjams ir išmokės popieriniais pinigais. Teip bent šneka laikraščiai rašant šituos žodžius (panedėlyj)

Dabargi spauda ir piniguočiai drāsina visuomenę. Tvirtina, kad krizis praėjo. Vienok bankai tebėra apgulti. Iš moka vieniems dalis, kitiems visus.

Iš kur kilo ta panika? Vieni sako, kad tai įvyko, ar prasidėjo išdarbysčių krizis — atėjo sunkymečiai tokie kaip buvo nuo 1893–7 mm. arba žmonių kalboje sakant — „Kleveliando laikai“; kiti verčia kaltybę ant Ruzvelto, kad bevarždamas trustus pagriovęs Amerikos piniguočių plianus; tretii vel priskaito kokią tai raganišką didžiųjų rinkimų įtekme — girdi: vis teip esti per prezidento rinkimus; dar kiti neprošali primest bėdą ir neseniai subankrutijusiai didelėi Hamburgo firmai — Halber, Soehle & Co. (apie ką rašėm „V.L.“ pr. No.). Tokiam atsitikime pranašaut butų labai nedėkingas užsijėmimas, nėgi yra laiko spēliot. Iš dalies gal visos viršminėtos priežastis po biskį prisidėjo. Reikia tokiuose momentuose atidziai studijuot, ir pamatysim, vienok, kad ne kokios smulkios jeibės padrebina tautų finansus, bet patįs netikę pamatai juda. Dalykas tame, kad Amerikos pinigų dirbimas yra pavesta piniguočiams. Jie padaro visuomet daugiau, negu turi užstatyt aukso. Štai kame viena panašių panikų priežastis — ant tos dabar nurodo ir Europos finansieriai. Antra — tai apsilankymas reguliariškų krizių, kada esti persisotinimas rinkų tavorais — ant ko seniai nurodo ekonomistai ir dėl jų išvengimo pataria visas išdarbystes nacionalizuot (— pavest tautai, visiems žmonėms). Tada tokių panikų ir krizių nebutų visai, arba butų labai menkai.

Tel. 2384 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Škanus alus, gardi artelka, ellus, visokis vynas, kvėpentl cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o būsit užganėdinti.
73 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Galybė prastų žmonių.

Suteikia ankglekasiams šios šalies.

Geležinkelius dabar pradeda priversti, kad sumažintų mokesčių už pervežimą praeivių, dideles korporacijas — kad būtų paklusnios įstatymams, nelegališkas kapitolo kombinacijas pradeda perse

Kiekvienas iš jų, bent kiekvienas mainose dirbęs, keletą metų, žino, kad be unijos nebūtų jiems galima turėti devynių valandų dienos darbą ir dabartinę mokesčių. Jie tą gerai žino, bet tuo pačiu tarpu šalinasi nuo unijos ir jos nepriremia. Kiekvienas iš jų mano, kad unija ir be jo galės gyvuoti, ir kad jis gali prasišalinti ir nemokėti į ją mokesčių, ir drauge naudoties visu geru, ką unija padaro.

Daleiskime, kad visi mainieriai taip mislytų, kas tada būtų? Tada, žinoma, visai nebūtų unijos.

Kiekvienas mainierys, kuris nepriguli prie unijos duoda blogą pavyzdį kitiems pamesti uniją, ir tas reiškia, kad jei tas reikalas nebus greitai pataisyta, kas kartas mainieriam bus sunkiau.

Gal bus naudingiau pasakyti žodį kitą prigulintiems prie unijos. Jie turi neužmiršti, kad dukie moka į uniją mokesčių netik už save, bet ir už tuos kurie nepriguli prie unijos, o vienok visai nedaugelis iš jų stengiasi prikalbinti neprigulintus prie unijos. Jeigu jie tame pasidarbuotų, jie daug galėtų nuveikti. Jei tik kiekvienas prigulintis prie unijos pasistengtų prikalbinti vieną neprigulintį, ar tai dirbantį su juo, ar kaimyną — unija gerai tai augtų.

Suprantama, kad tai nebūtų sunku ir nereikalautų daug darbo. Kai kuriuose atsitikimuose tas gal imtų ir reiktų daugiau pakalbėti, bet mes nematome, dėlko prigulintis prie unijos vyras, kuris nori

prikalbinti neprigulintus, negali biskį pasidarbuoti? Organizatoriai negali visus pasiekti. Daugeliui žmonių reikia ilgai kalbėti, kol juose sukyla atsakanti pajautimai, ir niekas geriau to negali padaryti, kaip prigulintis prie unijos, kuris greta gyvena arba dirba su neprigulintiu prie unijos.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo tėvo, Petro Jociunko, kuris atvažiavo į Ameriką prieš 18 metų, o dabar nežinau kur yra. Paeina iš Suvalkų gub., Seinų pav., Miraslavo parapijos, Manūnų kaimo. Jis pats ar kas kitas prašau duot žinią ant adreso.

Petras Jociunkas, 87
719 Meel st. Plymouth, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Danieliaus Smigelškio, Kauno gubernijos, Panevėžio pavieto, Kraknavos gmino; antri metai kaip Amerikoje. Ir Mortos Petralaičiukės, Kauno gubernijos ir Kauno pavieto, Surviliškio gmino; antras mėnesis kaip Amerikoje. Ir Antano Laliuko, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Ramigalos pavieto.

John Jasinskis,
Box 118. Clinton, Ind.

Pajieškau savo vyro, Antano Midviko, išvažiavo jau 5 mėnesiai ir negaunu žinios, girdečiau gyvenas New Britain, Conn. 80 metų senas, plaukai geltoni, biskį rūplėtas, paliko 5-tą vaikų. Jei kas žino apie jį meldžiu duot žinią ant adreso:

Petronė Midvikienė,
115 North 5 st., Brooklyn, N. Y.

Reikalingas

pabaigęs aptiekoriaus mokslą vyras į kompaniją vesti iš draugės aptieką Brooklyne. Pinigai nėra būtina reikalingi, Norintis tegul atsišaukia ant adreso:

120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Kataliogas
Sztuku arba Magijos
No. 1. DYKAI.
Sztitam kataloge telpa geriausios Magizkos Sztukos. Kas prisius savo adresa ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Katalioga Dykai. Adresas:
H. I. SMITH
84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Susirinkimai.

New Yorko-Brooklyno 4 tos k. T.M.D. susirinkimas atsibus Nedėlio, 3 d. Lapkričio (November), 2 val. po pietų, svetainėje Liet. Taut. Namu, po nr. 101-108 Grand st., Brooklyne. Užkviėiam visus sąnarius užsimokėti savo duokles ir atsimti naujai išėjusią iš spaudos knygutę: „Rovoliucija“. Ant šito susirinkimo bus labai daug T.M.D. reikalų apkalbėta, teipgi rinkimas centrališko komiteto. Atsiveskite naujų sąnarių prisirašyt..

Užkviėia sek. A. Lesniauskas

Komedijos.

Atsibus Subatoj, 2 d. Lapkričio, 1907, Svetainėje Tautiško Namu, 101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y. Svetainė bus atidaryta 7:30 vakare.

Perstatymai prasidės lygiai 8 val.

Pirmiausia bus monologas, atliks A. Petraška. Paskui bus lošta komedija: „Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas“

Toliau bus šokiai ir lekiuojanti pata, kurie trauksis iki gaidžių.

Malonus Draugai ir Draugės! Lietuviai ir Lietuvaitės, kviečiame visus atilankyt į mūsų surengtą vakarą, nes čia pamatysit kaip Lietuvoj visoki caro bernai elgiasi, kaip jie išnaudoja ir persekioja mūsų brolius be reikalingai. Todėl kviečiam, visus ir visas — tą vakarą pributi ir pamatyti mūsų komedijas, o tikimės, kad kiekvienas bus užganėdintas.

Įeiga su padėjimu drapanų

25c. ypatai.

Užkviėia Szviesos ir Mokalo Dr-tės KOMITETAS.

Pirk farmą kol pigi.

Valstijoje Michigan prie portavo Manistee miesto, prie gerų geležinkelių, azerų ir upių, žemės prekė nuo \$8 iki \$15 už akrą. Žemė vaisinga ir lengva išdirbimui.

Valstijoje Texas \$15 už akrą. Žemė lygi, be kalnų, galima visur arti.

Kitą metų žemės prekė pasidvejos todėl pirk šiandien, kol pigi.

Už neįgyventą žemę įmokėsi mažą dalį iš višaus, o likusius ant ilgų, lengvų išmokečių.

Už įgyventas farmas įmokėsi 4 dalį, o likusius ant lengvų išmokečių.

Rašyk mums kada nori važiuoti farmų apžiūrėti, o mūsų agentas užve. Arba atvažiuok stačiai į mūsų ofisą bile pėtnyčia, o mūsų agentas paims jus su savim.

A. OLSZEWSKIS, tt

Real Estate Dep't.

3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Vėžys.

Autoritetas vėžio ligos pagarsino neseniai, kad vėžys gema nuo nesveiko valgio, daugiausiai nuo mėsos. Vienok negalima tą pasakyti apie visus atsitikimus vėžio ligos, bet vistiek tai yra persirgėjimas šeimynoe. Geras, sveikas ir maistingas maistas nėra perbrangus ir tokis maistas niekada nepagimdys kokios nors nesveikumos kune. Kaip veik tik pajausi po valgiui kokį nors negerumą, paveizdan, sunkumą, kokuimą, tai tuojau vartok Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą karčiojo Vyno, kuris padarys jūsų skilvi sveiku ir tvirtu. Šzitas vaistas pasiskubina suvirinimą ir prašalina visus skilvio nesveikumus. Pirmiausia pasistengk gauti gerą maistą, teip kad tamistos skilvis ir organizmas bus visada gerame stovyje; bet jeigu ir tuomet gimtų kokis nors nesveikumas, tai tuojaus vartok Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno. Vaistas yra grynas ir tinkantis net ir delikatiniausiajam skilviui. Vaistas yra labai geras išbalusiams o teipgi ir sergančiuojantioms moterims, o galų-gale kiekvienam, kuris neturi apetito arba ir pajiegu. Jeigu tamista sergi ir reikalauji kokios rodos, tai rašyk mums. Mūsų vaistas gaunamas visose aptiekose. Jos. Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

„Vienybės Lietuvninku“

Visoki reikalaujami spaudos dalykai yra atliekami PLYMOUTH po senoviai, kaip to: plakatai, tiketai, konstitucijos ir kiti visoki reikalingi darbai.

Siuntimas Pinigų, pardavimas Laivakorėjų ir visokių knygų, paveikslų, poplėros gromatų rašymui ir teip toliaus.

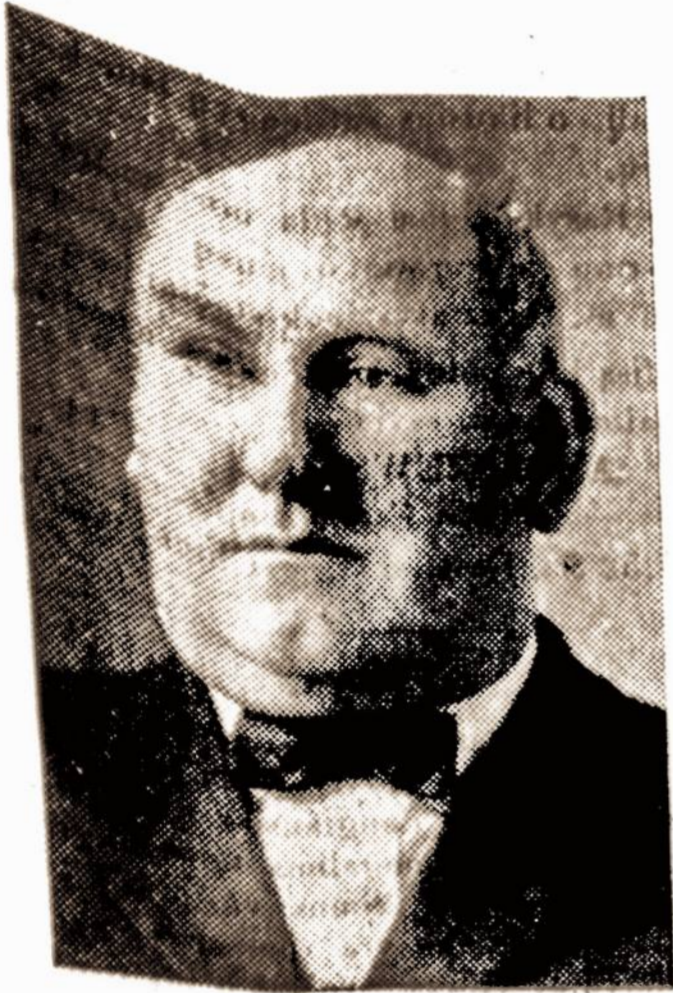
PO ŠIUOM ADRESU:

J. J. PAUKSZTIS & CO.

224 E. Main Street,

PLYMOUTH, PA.

United Labor Partijos Kandidatai.

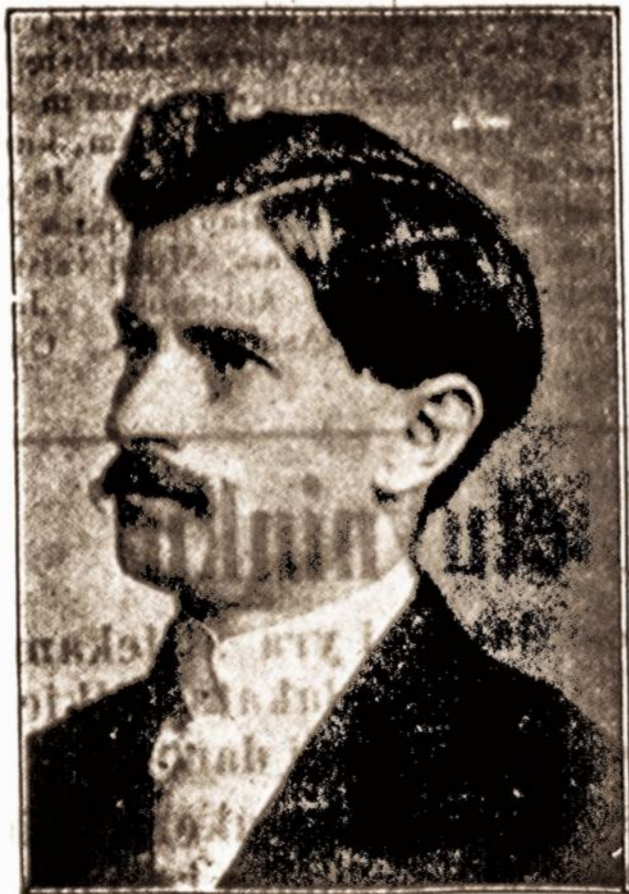
ANT SHERIFF
John Fallon
Iš Hanover Twp. Sąnarys National Board U. M. Workers of America

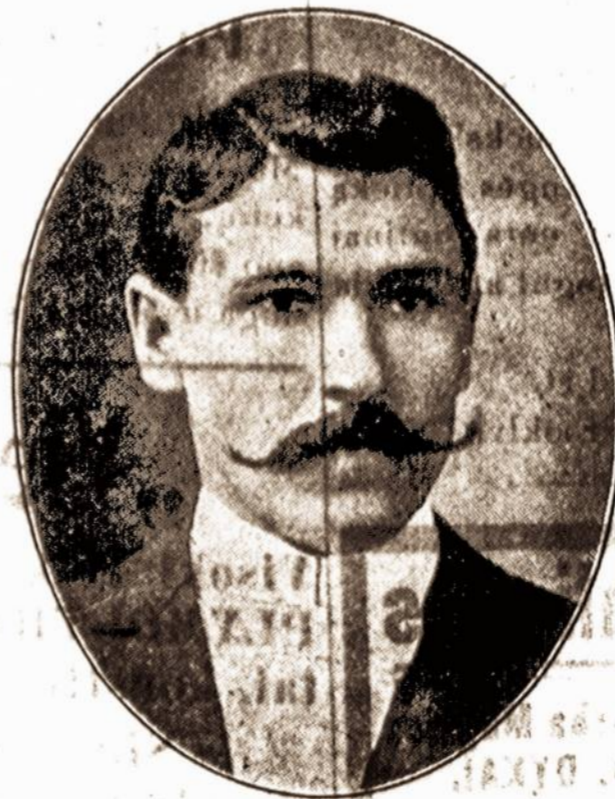
ANT SUDŽIOS
William H. Hines
Iš Wilkes-Barre, Pa.

ANT CONTROLLER
Morton E. Sanders
Iš Wyoming, Pa.
Agentas N. V. D. C. Carpenters and joiners

ANT CORONER
Dr. F. Krajewski
Iš Nanticoke, Pa.

ANT RECORDER
Francis J. McCanna
Ex sąnarys Letter Carriers Association iš Pittston, Pa.

ANT SURVEYOR
James Crockett
Iš Ross Twp